

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring

Underernæring og ældre

19.11.2002 kl. 18-20

Auditoriet, Patologisk Institut, Århus Kommunehospital

I de seneste år har der været stærkt fokus på den ældre, og der vil sidst på året blive offentliggjort en rapport fra Det Statslige Ernæringsråd om ernæring og aldring. I denne vil der blive sat fokus på den svækkede ældre, og hvad man kan gøre for at forebygge tab af muskelmasse og funktion. Dette er mødets emne.

Om ældres tørst, appetit, ernæringstilstand

Overlæge Ib Hessel, Århus amtssygehus

Intervention med ernæring hos ældre - hos hvem nytter det?

Overlæge Lars Hyldstrup, Hvidovre Hospital

Dysfagi - om billeddiagnostisk klassifikation som baggrund for rationel behandling

Overlæge Karin Aksglæde, Århus Kommunehospital

Hvert foredrag varer 30 min

Alle er velkomne - også ikke-medlemmer. Tilmelding ikke nødvendig

Ernæringsterapi ved diabetes og overvægt

27.03.03 kl. 19-21

Rigshospitalet

Nærmere program følger - se evt. www.dske.dk

ESPEN 2002

Meta-analyse

Barbara Stratton & Marinos Elia, Southampton, fremlagde en meta-analyse af 67 kontrollerede undersøgelser af oral eller enteral ernæring, med i alt ca. 4.600 patienter. Ernæringsbehandlingen medførte færre infektioner, færre komplikationer generelt og lavere dødelighed. Analysen vil udkomme i bogform i løbet af efteråret 2002: 'Disease-related malnutrition - an evidence-based approach to treatment' på forlaget CABI. Udover de kontrollerede undersøgelser beskriver bogen på 624 sider de fleste andre aspekter af underernæring ved sygdom. Bogen kan bestilles via internet (£85): www.cabi-publishing.org.

Screening

ESPEN har valgt at anvende den danske screening for ernæringsrisiko (bilag 5 i Anbefalinger for Institutionskost) som sit screen-

ingsredskab. En kort præsentation vil snart være at finde på www.espen.org.

UPS gav løsningen!

Projekt Underernæring på Sygehusene sluttede i April. De foreløbige resultater blev fremlagt ved en konference på Rigshospitalet og ved DSKE's årsmøde i maj. Hovedresultaterne var:

I første fase af projektet undersøgte 750 nyindlagte patienter på de 3 sygehuse. 22% af patienterne var i ernæringsrisiko, men kun 25% af patienterne i ernæringsrisiko fik dækket deres behov for energi og protein. Hovedårsager var, at personalet manglede retningslinier for varetagelsen af ernæringsproblemer og ikke havde tilstrækkeligt viden om, hvordan problemer med underernæring kunne afhjælpes. Patienternes dårlige appetit, i forbindelse med at kosten ikke pas-

sede til patienterne, var medvirkende årsager.

I anden fase af projektet udarbejdede sygehusledelserne retningslinier for ernæring, og projektmedarbejderne underviste afdelingernes personale i at gennemføre retningslinierne i daglig praksis. Sygehusenes køkkener arbejdede med at forbedre kosttilbudet til de småtspisende patienter.

I den afsluttende tredje fase, der gentog målingerne fra den første fase, sås det, at

- personalet havde en større viden om ernæringsproblemer.
- flere patienter blev undersøgt for ernæringsproblemer ved indlæggelsen.
- patienter i ernæringsrisiko i højere grad fik lagt en plan for varetagelsen af deres ernæringsproblemer.
- patienter i ernæringsrisiko i højere grad blev fulgt op under ind-

læggelsen med hensyn til kostregistrering og vejning. - trods den øgede opmærksomhed var det fortsat kun ca. 30% af patienterne i ernæringsrisiko, der fik dækket deres ernæringsbehov. - hovedårsagerne til utilstrækkeligt kostindtag nu var dårlig appetit og manglende motivation hos patienten, og i langt mindre grad manglende viden hos personalet. I den tredje fase af projektet indgik også en lodtrækningsundersøgelse, hvor patienternes ernæringsproblemer enten blev varetaget af afdelingernes personale alene (kontrolgruppe) eller med hjælp af projektets diætister og specielt uddannede sygeplejersker (team-gruppe). Team'et motiverede patienten, lagde en kostplan for dagen sammen med patienten og fulgte op, om patienten spiste det aftalte. I teamgruppen fik næsten 75% af patienterne efter 3. dagen dækket deres ernæringsbehov, og i de tilfælde, hvor det ikke lykkedes, skyldtes det som oftest, at patienten ikke ville have sondeernæring, var blevet en terminal patient el. lign. *Projektet viser således, at patienternes manglende appetit og motivation kan overvindes ved en team indsats.* Resultaterne fra fase 1 er under publikation i Clin Nutr og de kliniske effekter i lodtrækningsundersøgelsen er ved at blive endeligt analyseret.

Resultaterne kan desuden downloades fra www.dske.dk.

Årsmøde 2002

Referat af diætistsessionen

Hanne Høyer, Ortopædkirurgisk afd., Århus Kommunehospital gennemgik sit og diætist Tinna Knudsens arbejde med at implementere kostpolitik på Århus Kommunehospital. Der blev iværksat aktiviteter som oprettelse af tværfaglige ernæringsgrupper, undervisning af personale, udvikling, afprøvning og implementering af screenings-redskaber samt deltagelse i ernæringsterapiforløb. Da året var gået var der på størstedelen af afdelingerne kommet mere fokus på ernæring. To afdelinger, der ikke tidligere har haft diætist valgte efter årets udgang at fastansætte en af diætisterne. *Lisbeth Flyr*, KAS Herlev, fremlagde erfaringer fra den ernæringsmæssige behandling af strålebehandlede patienter med cancer i hoved- og halsregionen, herunder patienternes ændrede smagsoplevelse, ændrede tygge- og synkefunktioner, samt madpræferencer. *Eva Winther*, Specialkursus i husholdning, gennemgik udarbejdelse af indikatorer for diætbehandling, på baggrund af Det Nationale Indikatorprojekt. Der er generelle og sygdomsspecifikke indikatorer.

De generelle indikatorer er normering, patientinformation, etiske aspekter, patienttilfredshed og dokumentation. De sygdomsspecifikke er relateret både til henvisningsfrekvens og til behandlingseffekt.

*Lisbeth Jensen & Mette Borre
fork af red*

Hold øje med SST

Sundhedsstyrelsen udgiver en vejledning om ernæring på sygehuse til læger og sygeplejersker i starten af 2003.

-og med Europarådet

Rapport fra møde om underernæring på sygehuse i Europa: Food and nutritional care in hospitals - acting together to prevent undernutrition kan læses på www.coe.int/soc-sp

KALENDER

Plan: **Efteruddannelse for diætister: 28. marts 2003** i København. Muligvis om Cancer og cancerbehandling. Yderligere info: Lisbeth Jensen, rklje@ra.dk
Årsmøde 2003: 9. maj, Skejby Sygehus. Yderligere info: Niels Chr. Melsen, ncmelsen@dadlnet.dk

Næste nyhedsbrev:

Medio December. Indlæg sendes til formanden.

Skemaer til ernæringsterapi

mv. kan downloades fra Magical

Formand:
Jens Kondrup
Overlæge, dr. med.
Ernæringsenheden-5711
Rigshospitalet
Blegdamsvej 9
2100 København Ø
Tlf.: 35 45 25 59
Fax: 35 45 22 13
kondrup@rh.dk

Næstformand:
Ib Hessov
Overlæge, dr.med.
Kirurgisk afd L
Århus Amtssygehus
Tage Hansensgade 2
8000 Århus C
Tlf.: 89 49 75 03
Fax: 89 49 75 49
ib.hessov@dadlnet.dk

Sekretær:
Henrik Højgaard Rasmussen
Overlæge
Medicinsk afd. M
Ålborg Sygehus Syd
Hobrovej 18-22
9100 Aalborg
Tlf.: 99322511
h.h.r@mail1.stofanet.dk

Kasserer:
Mette Borre
Klinisk diætist
Medicinsk afd V
Århus Kommunehospital
Nørrebrogade 44
8000 Århus C
Tlf.: 89 49 28 15
Fax: 89 49 28 20
mborr@akh.aaa.dk

Bestyrelsen i øvrigt:

Overlæge Niels C Melsen, Anæstesiologi afd., Skejby Sygehus
ncmelsen@dadlnet.dk
PhD stud Niels Johansen, Med afd A, Rigshospitalet
nielsjohansen@dadlnet.dk
Overlæge Ole Hamberg, Hillerød Sygehus
hamberg@dadlnet.dk

Udv sygeplejerske Hanne Kristensen, Med afd Ålborg Sygehus
hkristensen@aes.nja.dk
Sygeplejerske Preben U Pedersen, Hjertecentret, Rigshospitalet.
pupedersen@get2net.dk
Klinisk diætist Lisbeth Jensen, RAS Køge.
rklje@ra.dk

Desk via *DSKE*'s hjemmeside:
www.dske.dk

Formand:
Jens Kondrup
Overlæge, dr. med.
Ernæringsenheden-5711
Rigshospitalet
Blegdamsvej 9
2100 København Ø
Tlf.: 35 45 25 59
Fax: 35 45 22 13
kondrup@rh.dk

Næstformand:
Ib Hessov
Overlæge, dr.med.
Kirurgisk afd L
Århus Amtssygehus
Tage Hansensgade 2
8000 Århus C
Tlf.: 89 49 75 03
Fax: 89 49 75 49
ib.hessov@dadlnet.dk

Sekretær:
Henrik Højgaard Rasmussen
Overlæge
Medicinsk afd. M
Ålborg Sygehus Syd
Hobrovej 18-22
9100 Aalborg
Tlf.: 99322511
h.h.r@mail1.stofanet.dk

Kasserer:
Mette Borre
Klinisk diætist
Medicinsk afd V
Århus Kommunehospital
Nørrebrogade 44
8000 Århus C
Tlf.: 89 49 28 15
Fax: 89 49 28 20
mborr@akh.aaa.dk

Bestyrelsen i øvrigt:

Overlæge Niels C Melsen, Anæstesi- og Svejby Sygehus
ncmelsen@dadlnet.dk
PhD stud Niels Johansen, Med afd A, Rigshospitalet
nielsjohansen@dadlnet.dk
Overlæge Ole Hamberg, Hillerød Sygehus
hamberg@dadlnet.dk

Udv sygeplejerske Hanne Kristensen, Med afd Ålborg Sygehus
hkristensen@aes.nja.dk
Sygeplejerske Preben U Pedersen, Hjertecentret, Rigshospitalet.
pupedersen@get2net.dk
Klinisk diætist Lisbeth Jensen, RAS Køge.
rklje@ra.dk